

สู่ความมั่นคง... ทางสุขภาพ

10038407

ห้องสมุด วทบ.สุรินทร์

รายงานภาพอนาคตการบริหารจัดการระบบบริการสาธารณสุขที่พึงประสงค์

สารบัญเรื่อง

กิตติกรรมประกาศ	I
บทสรุปผู้บริหาร	III
คำนำ	XI
สารบัญเรื่อง	XIII
สารบัญตาราง	XVIII
สารบัญแผนภาพ	XX
สารบัญกรอบ	XXII
บทที่ 1 บทนำ	1
1. หลักการและเหตุผล	3
2. วัตถุประสงค์	9
3. กรอบในการวิเคราะห์และขอบเขตการศึกษา	9
4. ประโยชน์ที่ได้รับ	10
บทที่ 2 โครงสร้างระบบสาธารณสุข	11
1. การอภิบาลระบบสาธารณสุข : กรณีศึกษาจากต่างประเทศ	13
1.1 โครงสร้างของระบบประกันสุขภาพในภาพรวม	13
1.2 โครงสร้างองค์กรของระบบประกันสุขภาพ	18
2. การอภิบาลระบบสุขภาพของไทย	22
2.1 ภาพรวมของโครงสร้างระบบสุขภาพ	22
2.2 ระบบประกันสุขภาพไทย	25
3. โครงสร้างคณะกรรมการและอนุกรรมการบริหารกองทุน	30
4. โครงสร้างของกระทรวงสาธารณสุข	32
4.1 สภาพการณ์และบริบทของกระทรวงสาธารณสุข	32
4.2 การปรับบทบาทของกระทรวงสาธารณสุข	34
1) การปรับบทบาทภารกิจและโครงสร้างตาม	34
พ.ร.บ. การปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545	

สารบัญเรื่อง (ต่อ)

2) การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการบริหารจัดการเฉพาะด้าน	36
- ด้านวิจัยระบบสาธารณสุข	37
- ด้านพัฒนาระบบหลักประกันสุขภาพ (การเงินการคลังสุขภาพ)	39
- ด้านการสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ	40
- ด้านคุณภาพสถานพยาบาล	41
- ด้านการปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ	42
- ด้านการแพทย์ฉุกเฉิน	43
5. การปฏิรูปโครงสร้างกระทรวงสาธารณสุขไปสู่การจัดการแบบกลุ่มภารกิจ :	45
กรณีศึกษากระทรวงศึกษาธิการ	
5.1 โครงสร้างการบริหารจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ	47
5.2 สารสำคัญของพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546	48
บทที่ 3 การคลังระบบสาธารณสุข	51
1. การบริหารการคลังระบบสาธารณสุข	54
1.1 ความหมายและเป้าประสงค์ของการคลังระบบสาธารณสุข	54
1.2 องค์ประกอบและพันธกิจในการคลังระบบสาธารณสุข	56
1.3 รูปแบบกลไกการจัดการด้านการคลังระบบสาธารณสุข	72
1.4 ภาพรวมค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพประเทศต่างๆ	74
2. การอภิบาลการคลังระบบสาธารณสุข : กรณีศึกษา 4 ประเทศ	77
2.1 ประเทศอังกฤษ	79
2.2 ประเทศแคนาดา	81
2.3 ประเทศเยอรมนี	83
2.4 ประเทศญี่ปุ่น	86
3. การคลังระบบสาธารณสุขไทย	88
3.1 สถานการณ์การเงินการคลังสุขภาพของไทย	88
3.2 ภาพรวมเศรษฐกิจไทย	89
3.3 โครงสร้างงบประมาณ	90

สารบัญเรื่อง (ต่อ)

3.4	การจัดสรรงบประมาณ	91
3.5	รายจ่ายสุขภาพของประเทศไทยที่สำคัญ	94
3.6	วิธีการจ่ายเงินแก่ผู้ให้บริการ	97
3.7	ระบบและกลไกการจ่ายเงิน	99
3.8	รูปแบบการจัดการด้านการคลังระบบสาธารณสุขไทย	100
4.	กลไกการคลัง “ประสบการณ์ในต่างประเทศ” บทเรียนสำหรับประเทศไทย	105
5.	ประสบการณ์การจ่ายค่าตอบแทนแก่ผู้ให้บริการ	109
5.1	การจ่ายค่าตอบแทนแพทย์ (Physician remuneration) ในประเทศไทย	109
5.2	การจ่ายค่าตอบแทนแพทย์ (Physician remuneration) ในต่างประเทศ	116
-	- ประเทศสหรัฐอเมริกา	116
-	- ประเทศแคนาดา	116
-	- ประเทศเยอรมนี	117
บทที่ 4	การจัดบริการสุขภาพของประเทศไทย	119
1.	ภาพรวมของระบบหลักประกันสุขภาพไทย	122
1.1	ระบบประกันสุขภาพถ้วนหน้า	123
1.2	ระบบประกันสังคม	124
1.3	ระบบสวัสดิการรักษายาบาลข้าราชการ	126
2.	สถานการณ์ระบบบริการสุขภาพ	127
2.1	สถานการณ์ด้านสถานบริการสุขภาพ	127
2.2	สถานการณ์ด้านกำลังคน	133
3.	ประสบการณ์การจัดระบบบริการสุขภาพในต่างประเทศ	136
3.1	ประเทศอังกฤษ	138
3.2	ประเทศนิวซีแลนด์	141
3.3	ประเทศสหรัฐอเมริกา	144

สารบัญเรื่อง (ต่อ)

4.	บทบาทของภาคเอกชนในระบบประกันสุขภาพของภาครัฐ	147
4.1	บทบาทของภาคเอกชนในระบบประกันสุขภาพในต่างประเทศ	148
4.2	บทบาทโรงพยาบาลเอกชนภายใต้ระบบสวัสดิการรักษายาบาลข้าราชการ	151
4.3	บริการภาคเอกชนกับการผ่าตัดแบบนัดหมายล่วงหน้าภายใต้ระบบสวัสดิการรักษายาบาลข้าราชการ	154
5.	ระบบเขตสุขภาพ	155
5.1	ความหมายของเขตสุขภาพ	155
5.2	ประสบการณ์การจัดระบบบริการสุขภาพระดับพื้นที่ประเทศต่างๆ	155
5.3	ประสบการณ์การบริหารจัดการเขตสุขภาพในประเทศไทย	159
	1) การซื้อบริการระดับพื้นที่ของกรุงเทพมหานคร	159
	2) งบประมาณและทรัพยากรเพื่อซื้อบริการ	162
	3) การพัฒนาระบบบริการสาธารณสุขของเขตสุขภาพพื้นที่กรุงเทพมหานคร	163
บทที่ 5	ระบบบริการปฐมภูมิ	167
1.	ความหมายและเป้าหมายของระบบบริการปฐมภูมิ	170
1.1	ความหมาย	170
1.2	เป้าหมาย	172
2.	สถานการณ์ระบบบริการปฐมภูมิในประเทศไทย	173
2.1	ภาพรวมของระบบบริการปฐมภูมิ	173
2.2	สถานการณ์ระบบบริการปฐมภูมิในเขตเมือง	178
2.3	สถานการณ์ของหน่วยบริการปฐมภูมิ	184
2.4	สถานการณ์ด้านกำลังคนในหน่วยบริการปฐมภูมิ	188
3.	ประสบการณ์ระบบบริการปฐมภูมิเขตเมือง 3 ประเทศ	195
3.1	ระบบบริการปฐมภูมิประเทศอังกฤษ	197
3.2	ระบบบริการปฐมภูมิประเทศสหรัฐอเมริกา	202
3.3	ระบบบริการปฐมภูมิประเทศนิวซีแลนด์	205

สารบัญเรื่อง (ต่อ)

บทที่ 6 บทวิเคราะห์เพื่อพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายภาพอนาคตการบริหารจัดการระบบสาธารณสุขที่พึงประสงค์	211
1. การพัฒนาสุขภาพและระบบสุขภาพของไทย	214
2. ภาพรวมระบบประกันสุขภาพของไทย	216
3. แนวคิดขององค์การอนามัยโลกต่อภารกิจด้านสุขภาพ	219
3.1 ภาพรวมความสัมพันธ์ระหว่างการทำหน้าที่และวัตถุประสงค์ของระบบสุขภาพ	219
3.2 หน้าที่ขององค์กรหรือหน่วยงานด้านการเงินการคลังสุขภาพ	220
3.3 ความเชื่อมโยงของระบบการเงินการคลังสุขภาพต่อเป้าหมายเชิงนโยบายทางการเงินการคลังสุขภาพ	222
4. แนวคิดการอภิบาลระบบสุขภาพ	225
5. แนวคิดด้านการพัฒนาระบบสุขภาพ	227
6. สภาพปัญหาภายใต้บริบทเดิมและการปรับบทบาทเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง	228
6.1 สภาพปัญหาภายใต้บริบทเดิม	228
6.2 การปรับบทบาทกระทรวงสาธารณสุขเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง	230
7. กรอบการพัฒนาภารกิจกระทรวงสาธารณสุข	236
8. ภาพรวมระบบความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง	239
9. การพิจารณาปัจจัยแห่งความสำเร็จ	244
10. การวิเคราะห์กระบวนการทำงาน	244
11. บทสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ	245
บทที่ 7 สรุปและข้อเสนอแนะ	253
1. ข้อสรุป	255
2. ข้อเสนอแนะ	257
บรรณานุกรม	260
ภาคผนวก	269